

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA

IV RAZRED – HUMANA GENETIKA

<i>Klasifikacioni period/ Standard znanja</i>	<i>Minimalni zahtjevi</i>	<i>Osnovni zahtjevi</i>	<i>Napredni zahtjevi</i>
I Klasifikacioni period - predmet proučavanja humane genetike i njene aspekte; - pojam gena, genskog lokusa, alala i genoma; - uporediti homozigote i heterozigote; - objasniti genotip i fenotip -objasniti strukturu i vrste hromozoma; - uporediti vrste hromozoma - uporediti kariotip, kariogram i ideogram	Učenik/učenica treba da: -navede: predmet proučavanja humane genetike i njene aspekte -definiše: pojam gen, genski lokus, alel i genom; homozigot I heterozigot -imenuje: genotip I fenotip -nabraja: vrste hromozoma -prepriča svojim riječima: strukturu hromozoma -opisuje: kariotip, kariogram I ideogram	Učenik/učenica treba da: -uzročno-posljedično poveže: predmet proučavanja genetike sa njenim aspektima -uporedi: pojmove gen, genski lokus, alel i genom -dovodi u vezu: homozigote i heterozigote i genotip i fenotip -klasifikuje: vrste hromozoma -izvodi zaključak o: strukturi hromozoma, kariotipu, kariogramu i ideogramu	Učenik/učenica treba da: -dokaže: predmet proučavanja humane genetike I njene aspekte; značaj gena I alela za nasljeđivanje -ocijeni: značaj homozigota I heterozigota -rangira: hromozomed po strukturi I vrsti -daje primjere: kariotipa, kariograma i idiograma

Klasifikacioni period/ Standard znanja	Minimalni zahtjevi	Osnovni zahtjevi	Napredni zahtjevi
II Klasifikacioni period - nasljeđivanje vezano za polni hromozom kod čovjeka; - tipovi polno vezanog nasljeđivanja; - nasljeđivanje vezano za X i Y hromozom - rodoslovna stabala; - simboli i suština rodoslovnih stabala - polno nasljeđivanje i citoplazmatsko nasljeđivanje - odnos mutacije i redosljeda nukleotida; -odnos mutacija i proteina - dominantne i recesivne autozomne genomopatije	Učenik/učenica treba da: -opisuje: nasljeđivanje vezano za pol -definiše: pojmove : rodoslovna stable, mutacija i genomopatija -nabraja: tipove polno vezanog nasljeđivanja; nasljeđivanje vezano za X I Y hromozom -prepričava svojim riječima: odnose mutacija I redosljeda mukleotida, kao I mutacija I proteina -navodi: simbole rodslivnih stabala;	Učenik/učenica treba da: -dovodi u vezu: polno nasljeđivanje I citoplazmatsko nasljeđivanje -upoređuje: dominantne I recesivne autozomne genomopatije -izvodi zaključak: o nasljeđivanju vezanom za autzomne I polne hromozome -navodi primjere: rodoslovnih stabala I njihovu suštinu	Učenik/učenica treba da: -daje primjere: polno vezanog nasljeđivanja; mutacija -ocijeni: odnos mutacija I redosljeda nukleotida -dokaže: na primjerima dominantne I recesivne autozomne genomopatije -predloži svoje rješenje: za izradu rodoslovnih stabala

Klasifikacioni period/ Standard znanja	Minimalni zahtjevi	Osnovni zahtjevi	Napredni zahtjevi
III Klasifikacioni period -promjene u strukturi i broju hromozoma; - razumije intersticijalne mutacije; delecije duplikacije, inverzije i translokacije; - objašnjava hromozopatije; -razlikuje poliploidiju i aneuploidiju - aneuploidiju autozoma (na 13. 18. i 21 hromozomu); -aneuploidiju polnih hromozoma	Učenik/učenica treba da: -navede: promjene u strukturi i broju hromozoma -opisuje: delecije, duplikacije, inverzije i translokacije -nabraja: hromozopatije -prepriča svojim riječima: poliploidiju i aneuploidiju -definiše: aneuploidiju autozoma i polnih hromozoma	Učenik/učenica treba da: -uporedi: intersticijalne mutacije -dovodi u vezu: promjene u strukturi i broju hromozoma sa posljedicama istih -izvodi zaključak o: hromozopatijama -uzročno-posljedično poveže: primjere aneuploidija, autozoma i polnih hromozoma	Učenik/učenica treba da: -ocijeni: važnost praćenja promjena u strukturi i broju hromozoma -dokaže: uzroke nastanka delecija, duplikacija, inverzija i translokacija -daje primjere: poliploidije i aneuploidije-autozoma i polnih hromozoma -predloži: mjere prevencije u nastajanju mutacija i hromozopatija

Klasifikacioni period/ Standard znanja	Minimalni zahtjevi	Osnovni zahtjevi	Napredni zahtjevi
IV Klasifikacioni period - genetička uslovljenost ponašanja; - uticaj nasljeđa i faktora sredine na osobine ličnosti; - upoređuje devijantna ponašanja sa ponašanjima koja su povezana sa mentalnim oboljenjima; - monogenetski i poligenetski oblici ponašanja - biološke osnove savremene eugenike - biotehnologija sa aspekta etike, bioetike i morala - dijagnostikovanje i prevencija genetičkih oboljenja; prenatalna dijagnostika; - neinvazivne metode dijagnostike - osnovne odlike nisko i visoko rizičnih - nasljedne bolesti sa mogućim genima predispozicije (cancer, shizofrenija itd)	Učenik/učenica treba da: - opisuje: genetičku uslovljenost ponašanja - nabraja: devijantna ponašanja koja su povezana sa mentalnim oboljenjima - navodi: neinvazivne metode dijagnostike; odlike nisko i visoko ruzičnih trudnoća - prepriča svojim riječima: odlike monogenetskih i poligenetskih oblika ponašanja - definiše pojmove: eugenetika, biotehnologija, genetički inženjering	Učenik/učenica treba da: - dovodi u vezu: nasljeđe i faktore sredine sa osobinama ličnosti - izvodi zaključak o: monogenetskim i poligenetskim oblicima ponašanja - uzročno-posljedično poveže: eugenetiku sa genetičkim inženjeringom i biotehnologijom - uporedi: neinvazivne metode dijagnostike - navodi primjere: nasljednih bolesti sa mogućim genima predispozicije	Učenik/učenica treba da: - ocijeni: genetičku uslovljenost ponašanja; značaj primjene eugenetike i biotehnologije - daje primjere: za primjenu eugenetike i biotehnologije - predloži: mjere prevencije genetičkih oboljenja - zaključiti: koji je značaj neinvazivnih metoda dijagnostike